Vestfold
FYLKESKOMMUNE

Arkivsak
26/15107-4
Saksbehandler
Morten Fredheim Solberg

Saksgang
Fylkesutvalget

Møtedato
10.11.2026

Høring av konsesjonssøknad for Skinmo solkraftverk i Sandefjord kommune

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Vestfold fylkeskommune fraråder etablering av Skinmo solkraftverk med bakgrunn i jordvern, bevaring av karbonrike arealer, hensyn til vilt og det lokale selvstyret. Det varsles nasjonale og vesentlige regionale interesser innen jordvern til søknaden om konsesjon.
2. Vedtak og vurderingene i saken utgjør høringssvaret, som oversendes NVE innen utsatt høringsfrist 13.11.2026.

Sammendrag

Differ Energy AS søker om konsesjon til å bygge og drifte Skinmo solkraftverk i Sandefjord kommune. Solkraftverket har et planområde på 75 dekar, med en installert effekt på 8,8 MWp og en anslått årlig kraftproduksjon på rundt 8,5 GWh.

Planområdet består av barskog med høy karbonbinding. Arealet er også dyrkbart med relativt jevn overflate. Skogen er ikke definert som friluftsområde, men ligger i nærheten av et viktig vilttrekk.

Da tiltakshaver fremmet solkraftprosjektet inn som arealinnspill til kommuneplanens arealdel høsten 2025, vedtok kommunens hovedutvalg for miljø- og plansaker at innspillet skulle tas ut av det videre planarbeidet. Det samme ble vedtatt av kommunens formannskap i deres møte 10.02.2026.

Det varsles om nasjonale og regionale interesser med bakgrunn i nasjonalt jordvernmål og R 9 i Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA), dersom arealene med dyrkbar jord ikke tas ut av planavgrensningen eller opprettholdes som LNF-formål.

I denne saken orienteres det om søknad om konsesjon for Skinmo solkraftverk, funnene i konsekvensutredningen og vurderinger knyttet til regionale interesser. Endelig høringssvar blir sendt til NVE innen høringsfristen etter vedtak i Fylkesutvalget.

Bakgrunn og saksgang

Differ Energy AS søker Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om 30-årig anleggskonsesjon for å bygge og drifte Skinmo solkraftverk i Sandefjord kommune, i samsvar med energiloven § 3-1. Søknaden omfatter et bakkemontert solkraftverk med tilhørende elektrisk infrastruktur og en opsjon på batterianlegg.

Fylkeskommunen er høringspart i saken, og skal ivareta regionale og nasjonale interesser. Vestfold fylkeskommune har søkt om utsatt høringsfrist, og fått innvilget frist 13. november, for å kunne gjennomføre politisk behandling.

Differ Energy AS har samtidig sendt inn anleggssøknad på Himberg solkraftverk, som også vil besvares av fylkeskommunen.

Saksopplysninger

Solkraftverket er planlagt å ha en installert effekt på 8,8 MWp og en anslått årlig kraftproduksjon på rundt 8,5 GWh. Planområdet består av ca. 75 dekar skog som er avsatt til LNFR (landbruks-, natur- og friluftsområde) i kommuneplanens arealdel. Tiltaket vil derfor kreve planavklaring, enten gjennom dispensasjon eller ved innarbeiding i kommuneplanens arealdel.

Tiltakshaver fremmet solkraftprosjektet inn som arealinnspill til kommuneplanens arealdel høsten 2025. Kommunens hovedutvalg for miljø- og plansaker vedtok at innspillet skulle tas ut av det videre planarbeidet. Det samme ble vedtatt av kommunens formannskap i deres møte 10.02.2026.

<u>Jordbruk</u>

Det aktuelle planområdet består av dyrkbar mark. All skog på området ble avvirket vinteren 2023/2024. I søknaden skriver tiltakshaveren dette om den dyrkbare jorda: *«Ettersom det er noe usikkerhet rundt den langvarige virkningen på den dyrkbare jorden som fremtidig dyrkningsressurs, vurderes påvirkning av dyrkbar jord innenfor planområdet etter føre-var-vurdering til «noe forringet» i henhold til veileder. Jordbruksressurs med «noe verdi» som blir «noe forringet» får konsekvensgrad «ubetydelig (0)».*

Tilbakeføring av området er regulert i tiltakshaverens leieavtale med grunneier. «Etter tilbakeføringen kan området beplantes med ny skog, alternativt kan området klargjøres for nydyrking hvis grunneier ønsker dette», står det i søknaden.

«Der det er nødvendig for fremkommelighet, fundamentering og tilpasning av de tekniske installasjonene, vil det gjennomføres stedvis og skånsom terrengtilpasning med lokale masser. Topplaget vil da først tas av, før aktuelle områder fylles eller kuttes, og deretter legges tilbake. Denne gjennomføringsmåten vil bidra til å bevare frøbank, torv og rotsystemer så langt det er praktisk mulig, og legge til rette for rask revegetering av området.

Det forventes ikke at det må tilføres eksterne masser for antatte behov for planering, utover grus og pukk til internveier, kabelsand til kabelgrøfter og betong eller annet egnet fundament til transformatorstasjonene og eventuelt battericontainere», står det videre i søknaden.

Kulturarv

Det foreligger ingen registrerte kulturminner innenfor planområdet. De registrerte og vurderte kulturminnene befinner seg nord og sør for planområdet, og er automatisk fredete gravhauger og gravfelt, i tillegg til fire SEFRAK-registrerte gårdbygninger på Haugen gård.

Fylkeskommunen har i epost datert 25.03.2025 bekreftet at de ønsker en arkeologisk registrering etter § 9 i kulturminneloven. Tidspunkt og gjennomføring for registreringen vil avklares i en senere fase.

Friluftsliv

Det går kjerreveier inn i planområdet fra nord og nordvest, og det antas at skogen i noen grad brukes til nærturaktivitet. Planområdet er ikke definert som friluftslivsområde.

Vilt

Tiltakshaver har i oppdatert konsesjonssøknad besluttet at anlegget ikke skal gjerdes inn, slik at allmenn ferdsel og nærviltets bruk av området opprettholdes.
Tiltakets konsekvens for naturmangfold er sentrert rundt arealbeslag av et grøntområde som benyttes av vanlige arter, blant annet som forflytningskorridor for hjortevilt.

Klima og energi

Differ Energy AS har også sendt inn søknad for et solkraftverk på Himberg i Sandefjord kommune. Dette ligger 1,5 km sørvest for det planlagte Skinmo solkraftverk. Tiltakshaver har i konsekvensutredningen vurdert at en eventuell etablerering av begge kraftverkene ikke vil påvirke konsekvensgradene presentert for Skinmo solkraftverk. Tiltakshaver beregner at den samlede kraftproduksjonen vil ha stor positiv konsekvens.

Tiltakshaver har i konsekvensutredningen benyttet seg av europeisk strømmiks når de har beregnet klimagevinsten av den planlagte kraftproduksjonen.

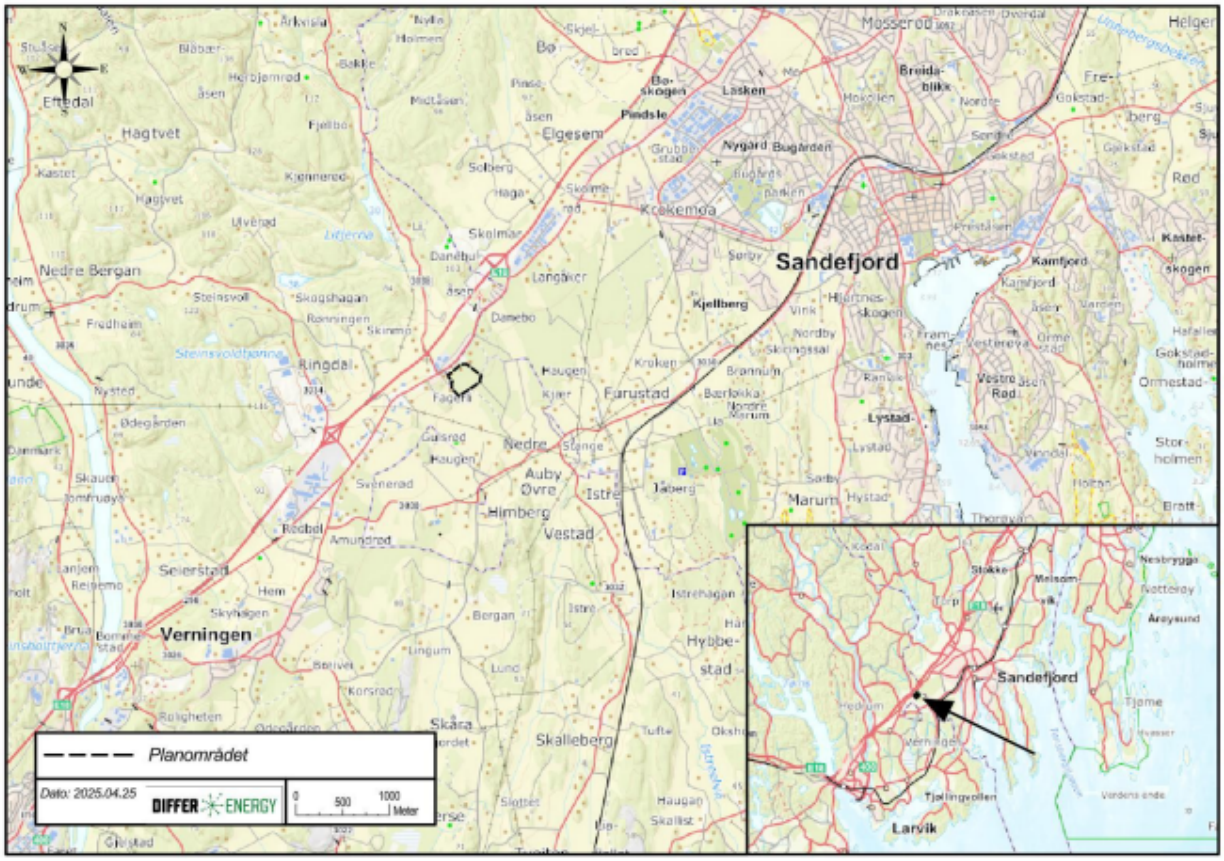
Det er reservert kapasitet til solkraftverket i både lokal-, regional- og transmisjonsnettet hos Lede og Statnett.

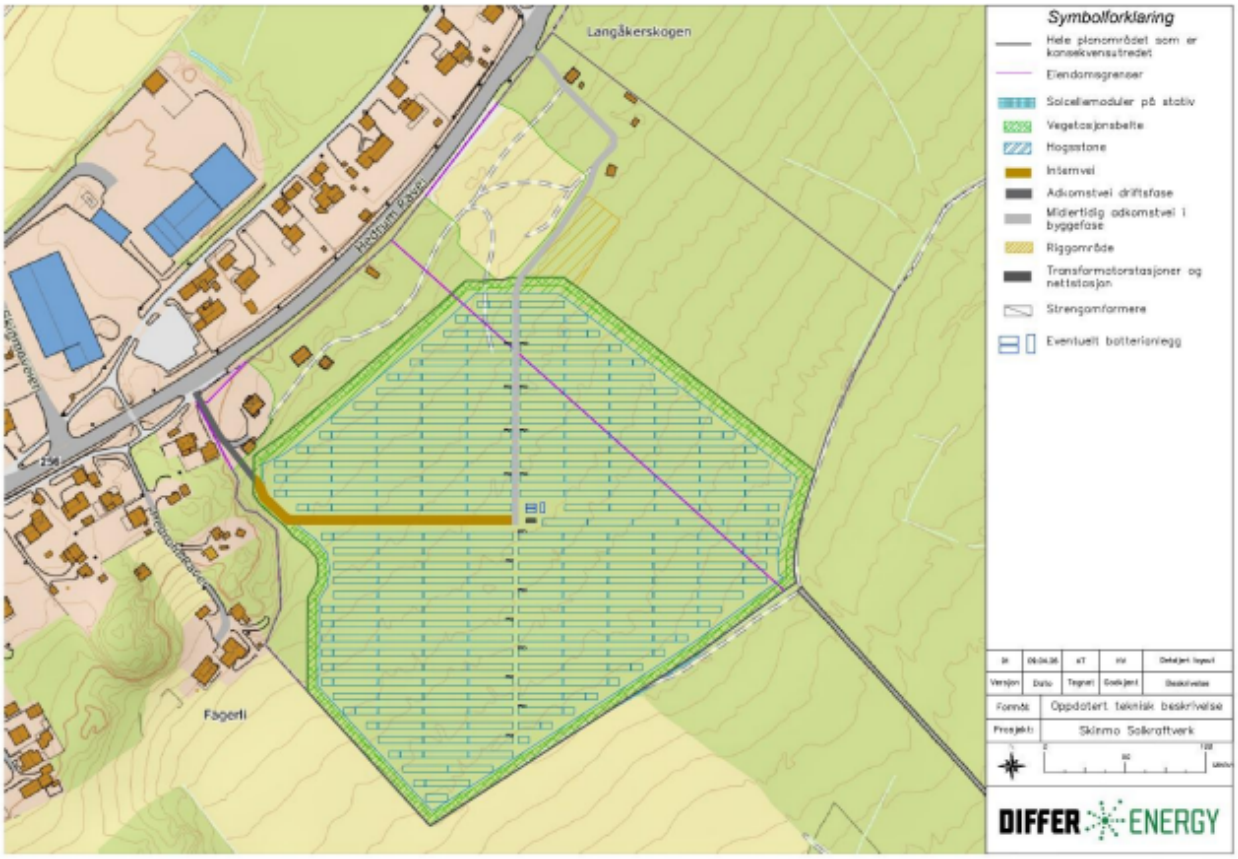
Vannmiljø

Rundt 1,2 km sør for planområdet renner en sideelv av Istreelva (vannforekomst-ID: 015-445-R). Hele planområdet drenerer til denne elva, som har sitt utløp i Sandefjordsfjorden ved Hemskilen naturreservat (Figur 5-39). Elva har økologisk status «dårlig» og kjemisk tilstand er udefinert.

Samlet vurdering i konsekvensutredning

I konsekvensutredningen vurderes det samlet at Skinmo solkraftverk vil gi ny fornybar kraftproduksjon og en positiv klimaeffekt, dersom en sammenligner med europeisk strømmiks. For naturmangfold, landskap, kulturmiljø, friluftsliv, støy og forurensning er den samlede konsekvensen vurdert å være ubetydelig.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Tiltaket vil ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser for fylkeskommunen. En konsekvens ved å tillate utbygging på arealet kan utgjøre en presedens for utbygging på lignende arealer med høy karbonbinding.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Produksjon av solkraft vil bidra til å bedre kraftbalansen i fylket og øke andelen fornybar energi. Dette vil hjelpe til med å støtte opp under FNs bærekraftsmål 7 – ren energi til alle. Økt fornybar kraftproduksjon kan også bidra til energiomstilling, verdiskaping og utslippskutt og dermed støtte opp under bærekraftsmål 8 – anstendig arbeid og økonomisk vekst og 13 – stoppe klimaendringene. Den samlede klimaeffekten som beregnes i prosjektet er avhengig av hva slags strømproduksjon man mener den nye solenergien vil erstatte: Norsk, nordisk eller europeisk strømmiks? Konsekvensutredningen beregner positiv klimaeffekt når utslippsreduksjoner fra kraftproduksjon vurderes mot europeisk strømmiks, mens klimaeffekten blir negativ når det sammenlignes mot norsk strømmiks.

Nedbygging av et skogsområde med høy karbonbinding vil også være negativt i et klimaperspektiv. Dette vil også påvirke FNs bærekraftsmål 15 – livet på land, med negative konsekvenser for naturmangfold og vilt.

Konsekvenser for CRPD

Tiltaket er antatt å ikke få konsekvenser for CRPD.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren vurderer at konsekvensutredningen bærer preg av å være optimistisk med tanke på hvilke konsekvenser tiltaket vil ha. Dette gjelder særlig for jordbruk og klimagassutslipp.

Plan

Av hensyn til kommunens systematiske arbeid med planer for arealbruk, anbefales det at lokalisering av bakemonterte solkraftanlegg som hovedregel etableres på areal som er avsatt til dette i kommuneplanens arealdel, eller på areal som annen måte er utpekt av kommunen gjennom en bredere prosess hvor egnethet og alternativer er vurdert. Der det i kommuneplanen ikke er avsatt slike areal, forventes det at uttalelsen fra planmyndigheter, herunder kommunen og fylkeskommunen, blir tillagt stor vekt under konsesjonsbehandlingen.

Jordbruk

Det kommer frem av meldingen at hele planområdet inneholder forslag om omdisponering av store arealer med dyrkbar jord. Dyrkbar jord av god kvalitet er en nasjonalt viktig ressurs som kommunen må ivareta dersom vi skal nå de nasjonale og regionale jordvernmålene, jf.:

- Nasjonal jordvernstrategi vedtatt 15.06.23
- Brev til kommunene datert 22.01.2024 fra landbruks- og matminister og kommunal- og distriktsminister
- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet 24.01.25 nr. 69
- Rundskriv M-1/2025
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 (20.06.2023)
- Totalberedskapsmeldingen
- I Meld. St. 11 (2023–2024) Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer ….
- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)
- Regional næringsstrategi for mat og skog i Vestfold 2025-2031

Hensynet til jordvern, selvforsyning, beredskap og matsikkerhet har de siste årene blitt strengere. Fylkeskommunen anmoder om at dyrkbar jord ikke omdisponeres til annet formål hverken permanent eller midlertidig. Fylkeskommunen forutsetter at det foreligger en landbruksfaglig vurdering fra lokal landbruksmyndighet ved offentlig ettersyn, og en vurdering av hvorvidt det anbefales å omdisponere den dyrkbare jorda i planområdet. Dersom det legges til rette for omdisponering av dyrkbar jord i planområdet, skal det utarbeides en matjordplan. Denne skal følge saken når den kommer til offentlig ettersyn, og sikres i retningslinjer og bestemmelsene.

Det varsles om nasjonale og regionale interesser med bakgrunn i nasjonalt jordvernmål og R 9 i Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA), dersom arealene med dyrkbar jord ikke tas ut av planavgrensningen eller opprettholdes som LNF formål.

Skogbruk

Arealet betegnes som høyproduktivt i forhold til skog. Det innebærer også at arealet binder store menger karbon. Dersom arealet gjøres om til midlertidig solpark vil i størrelsesorden et halvt omløp med produktiv skog og dertil karbonbinding fjernes. Denne type skog er viktig for skogindustrien.

Kulturarv
Kulturminnene/-miljøene er utredet i konsekvensutredningen, og fylkeskommunen anser at konsekvensutredningen er tilstrekkelig for temaet bygningsvern/kulturminner fra etter 1536.

Friluftsliv
Friluftsinteressene er i området er begrenset, og en gjennomgangssti i skogsområdet vil bli liggende utenfor det planlagte solkraftverket.

Samferdsel:
Av plandokumentene fremkommer det at eksisterende veinett i området skal benyttes som adkomst til fylkesvei – Hedrum Ravei (Fv. 256), og eksisterende gårdsvei vil da bli adkomstvei fra fylkesvegen.

Krav om godkjenning etter veglovens bestemmelser:
Det planlagte tiltaket krever tillatelse for utvidet bruk av avkjørsel fra fylkeskommunen som veimyndighet. Det utløser behov for vedtak etter veglovens §§ 40 og 43 for utvidet bruk av eksisterende avkjørsel. Det vil i denne sammenhengen være et krav at avkjørselen fra fylkesveien er utformet i tråd med normaler gitt i Statens vegvesens håndbøker, og at frisikt og andre krav oppfylles før tiltaket igangsettes. Vestfold fylkeskommune viser med bakgrunn i lovverkets bestemmelser til at det vil være krav om at søknad om endret bruk av avkjørsel fra fylkesvei sendes inn, og er godkjent før byggearbeidet igangsettes.

Av planbeskrivelsen fremkommer det at anlegget skal plasseres utenfor gjeldende byggegrense mot fylkesvei, som per dags dato er på 50 meter fra senter vei.

Refleksjon fra Solcellepanel mot fylkesvei kan være en aktuell problemstilling. Som del av utredningen forutsetter fylkeskommunen at fare for at blending som følge av refleksjon fra solcellepanelene vurderes, og at avbøtende tiltak eventuelt gjennomføres. Utbygger har i planbeskrivelsen vist til at panelene orienteres mot syd, og at det er planer om å beholde en vegetasjonsskjerm nord og vest for tiltaket, for å redusere faren for refleksjonsproblematikk. Dersom det likevel viser seg, etter installasjon at dette er aktuelt, forbeholder fylkeskommunen seg muligheten til å kunne stille krav om tiltak for å motvirke dette av trafikksikkerhetsmessige årsaker.

Vilt
Et vilttrekk befinner seg 700 meter nord for planområdet, med viltpassasje ved Langåker-krysset på E18. Hjorteviltet trekker mellom sør- og nordsiden av E18, og holder blant annet til i planområdet.

Klima og energi

Ifølge Nibios Kilden har skogen i planområdet høy bonitet, noe som betyr at arealets karbonbinding er høy.

Vestfold er et fylke der karbonbindingen fra arealene er negativ grunnet stor nedbygging av naturområder. Det aller meste av nedbyggingen skyldes boligbygging, nye industriområder og råstoffutvinning. I dette tilfellet er det snakk om å anlegge et solkraftverk på et urørt areal, og det vil bedre fylkets anstrengte kraftbalanse. Dermed blir vurderingen av prosjektet et spørsmål om samfunnsøkonomisk nytte, der karbonbinding og dyrkbare arealer står opp mot økt fornybar energiproduksjon. Fylkeskommunen vil anbefale å legge størst vekt på å ivareta karbonbindingen og den dyrkbare jorda.

Tiltakshaver har i konsekvensutredningen benyttet seg av europeisk strømmiks når de har beregnet klimagevinsten av den planlagte kraftproduksjonen. Dette gir en urealistisk høy klimagevinst, siden den europeiske strømmiksen man sammenligner med, inneholder langt høyere andel av fossile energikilder enn vi bruker i Norge og Norden. Fylkeskommunen vil be om at det gjøres en tilsvarende beregning der nordisk og norsk strømmiks brukes som beregningsgrunnlag.

I konsekvensutredningen beregnes det at prosjektet totalt sett har en negativ klimaeffekt, altså netto klimagassutslipp, dersom det benyttes norsk strømmiks. Dette skyldes i avgjørende grad bortfall av høy karbonbinding på arealet.

Fylkesutvalget i Vestfold vedtok 28.10.2025 at grå arealer skal vurderes før nedbygging av andre arealer. Dette forsterker anbefaling om å ta vare på dyrkbar jord og karbonbinding.

<u>Vannmiljø</u>
Tiltaket vil ikke medføre direkte inngrep i vassdrag, og konsekvensen for vannmiljøet vurderes som ubetydelig. Dette forutsetter imidlertid at tiltaket gjennomføres som beskrevet. Dersom tiltak kan forringe miljøtilstanden eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømålene, må vannforskriftens § 12 vurderes.

Konklusjon/anbefaling

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Skinmo solkraftverk sendes inn til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) innen den utsatte fristen.
Det anbefales ikke å tillate midlertidig omdisponering av dyrkbar jord og skog med høy karbonbinding, både av hensyn til matsikkerhet, klima, vilt og det lokale selvstyret.

Vedlegg:
3456195 Skinmo konsekvensutredning
3451586 Skinmo søknad om anleggskonsesjon